

Politiek testament 2018

“Samen gedaan”

maart 2018

Heerhugowaard
Stad van kansen

Ruimtelijk wonen in Heerhugowaard

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 4
Terugblik op thema's	pag. 5
Openbare orde en ve	pag. 5
Brandweer & rampenbestrijding	pag. 5
Actief burgerschap en communicatie	pag. 5
Verkeer en vervoer	pag. 6
Duurzaamheid	pag. 6
Vastgoed/ Onderwijshuisvesting	pag. 7
Economie	pag. 8
Sociaal domein	pag. 10
WMO	pag. 10
Jeugdhulp/ jeugdbeleid	pag. 10
Sociale zaken, Participatie	pag. 12
Kunst en Cultuur	pag. 12
Sport, spelen en recreatie	pag. 13
Woonbeleid	pag. 13
Ruimtelijke ordening, grondbeleid en omgevingsvergunningen	pag. 15
Stadsbeheer	pag. 16
Bedrijfsvoering	pag. 16
Gemeentefinanciën	pag. 18
Epiloog	pag. 18

Colofon
Maart 2018
Opdrachtgever: B&W
Opmaak: H2X communicatiemakers
Foto's: Hans Jansen

Inleiding

Op 21 maart 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Er treedt dan een nieuw college aan. Voor het zittende college reden om terug te kijken: wat is er de afgelopen vier jaar gebeurd? Wat is gelukt? Maar ook: wat is niet gehaald? En wat kunnen we daarvan leren voor de toekomst?

Startpunt bij het opstellen van dit politiek testament is het coalitieakkoord 2014 - 2018 Samen leven. Er ligt daarnaast een aanvullend nieuw coalitieakkoord 2017 - 2018 waarin nieuwe afspraken zijn toegevoegd. Ook deze afspraken zullen worden geëvalueerd

Met het politiek testament leggen wij verantwoording af aan de gemeenteraad, bewoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven.

Daarnaast is in de jaarstukken 2015 tot en met 2017 verantwoording afgelegd over de beleidsdoelen. Indien er behoefte bestaat aan meer informatie staan ook deze documenten voor naslag ter beschikking.

In het coalitieakkoord zijn de thema's ondergebracht in portefeuilles. Het politiek testament volgt deze portefeuilles. Uit elk thema wordt een resultaat belicht waarop wij nader wensen in te gaan.

Belangrijke onderwerpen in de achterliggende raadsperiode waren:

- Veranderingen in het sociaal domein (decentralisaties) en de gevolgen voor de wijze waarop wij ons beleid vorm geven (verbinding met de andere domeinen)
- Veranderende werkwijze voor bestuur, ambtelijke organisatie en politiek (participatie/ actief burgerschap)
- Handhaven van het voorzieningenniveau
- Investeren in de woonomgeving
- Keuzes maken als gevolg van bezuinigingen op door het rijk beschikbaar gestelde budgetten

De ontwikkelingen en onze ambities vereisten dat we continu hebben moeten kijken of de rol en inzet die we pleegden gelijk moest blijven of moest veranderen, zowel voor de wettelijke en reguliere taken als in de realisatie van onze ambities.

Wij zijn blij met het feit dat we de drie projecten die wij aan het begin van deze collegeperiode hebben benoemd: Huygenscollege, spoorondertunneling en Middenweg Zuid ondanks de bezuinigingen waarmee we ook deze periode nog geconfronteerd werden financieel mogelijk hebben kunnen maken.

Naast dit politiek testament stellen wij een overdrachtsdocument op. In dat stuk worden de aandachtspunten voor de komende collegeperiode opgenomen.

Wij geven u het advies aan u om in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van dit testament gebruik te maken in de bepaling van de prioriteiten voor de volgende periode.

Februari 2018

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard

Terugblik op de thema's

Openbare orde en veiligheid

Binnen het thema openbare orde en veiligheid is gewerkt vanuit een viertal pijlers:

- Veilig wonen, leven, werken
- Veilig opgroeien
- Veilig ondernemen
- Ondernijning

De basis voor deze pijlers ligt vast in het Integraal Veiligheidsplan 2014-2018, waarin de kaders voor de **integrale aanpak van veiligheid** zijn vastgelegd.

Belangrijke resultaten die we op het gebied van veiligheid deze collegeperiode hebben bereikt zijn de daling van het aantal woninginbraken, het actieplan vuurwerk waardoor de overlast van vuurwerk is verminderd en de aansluiting bij Burgernet en WhatsApp-groepen in de wijken. Geconcludeerd mag worden dat de initiatieven die aan het begin van de collegeperiode nodig werden geacht opdat nog meer inwoners hun eigen verantwoordelijkheid nemen hebben **vruchten afgeworpen**.

Trots zijn we op de 5e ster Veilig ondernemen voor Middenwaard dat daarmee het eerste en enige winkelcentrum boven het Noordzeekanaal

is met deze kwalificatie Ook hebben we een convenant afgesloten met de horeca. De horeca zorgt zelf de veiligheid en het voorkomen van overlast. Ook is er deze raadsperiode een besluit genomen over de verruiming van de openings- en terrastijden.

We zijn ons meer en meer bewust van het risico van ondernijning (het gebruik van de bovenwereld door de onderwereld voor illegale activiteiten). Om te voorkomen dat onze vergunningen worden gebruikt voor criminele activiteiten voeren we Bibob onderzoeken uit. Ook zorgen we voor bewustzijn bij onze medewerkers. Verder hebben we de illegale hennepcultuur aangepakt en woon- en adresfraude.

Andere zaken die deze raadsperiode hebben gespeeld zijn

- Verdere inbedding van de nationale politie (start 1 januari 2013)
- Behoud gevangenis Zuyderbos – april 2016

Brandweer & rampenbestrijding

Sinds 1 januari 2014 zijn gemeenten verplicht de brandweezorg onder te brengen bij de Veiligheidsregio NHN. Volledige effectuering van deze verplichting heeft plaatsgevonden per 1

januari 2015. Er is veel discussie gevoerd over de deelnemersbijdrage die de gemeenten aan de Veiligheidsregio NHN dienen te voldoen na regionalisering van de brandweertaken. De Veiligheidsregio heeft in deze discussie een meerjarentaakstelling opgelegd gekregen door de deelnemers. Uitgangspunt bij deze taakstelling is dat de brandweer de Veiligheidsregio niet meer mag kosten dan de som van de brandweerkosten van de afzonderlijke deelnemers. In de begroting 2018 van de Veiligheidsregio is een structurele taakstelling opgenomen van € 0,9 miljoen. Na realisatie ervan is de volledige taakstelling van € 7,4 miljoen gerealiseerd. De Veiligheidsregio ziet het als een uitdaging om de meerjarenbegroting 2019-2021 sluitend te krijgen.

Verder is deze collegeperiode de kazerne aangepast waardoor er sprake is van **24/7 kazernering**. Doel hiervan is het bekorten van de aanrijdtijden van de brandweer. In 2018 worden de effecten hiervan geëvalueerd.

Actief burgerschap en communicatie

De afgelopen raadsperiode heeft in het teken gestaan van het luisteren naar de samenleving, om zo te ontdekken wat de samenleving zelf kan doen (loslaten), waar we haar een duwtje in de rug

moeten geven (faciliteren, stimuleren) of waar de samenleving niet zonder sterke, regulerende gemeente kan (regisseren, reguleren). Dit vraagt om een andere aanpak en wijze van communiceren. Deze andere aanpak, waarbij individuele burgers op maatschappelijke domeinen actief betrokken en die bekend staat bekend als actief burgerschap vraagt om een andere werkwijze. Als gemeente met zijn we minder vaak met oplossingen gekomen, maar hebben we samen met de betrokken inwoners vraagstukken op tafel gelegd (participatie). We zien dat dit een positief effect heeft op de kwaliteit en het draagvlak van de oplossing. Communicatie is hierin een essentiële schakel.

De burgemeester is daarnaast ook betrokken geweest bij raadsinitiatieven, zoals de Burgertop H300 in februari 2016. Met ingang van 1 januari 2016 is het leefbaarheidsfonds in het leven geroepen. Het geld in dat fonds – € 100.000 per jaar – is bedoeld voor activiteiten die ten goede komen aan de (sociale) leefbaarheid in Heerhugowaard. Alle inwoners van Heerhugowaard kunnen een beroep doen op het Leefbaarheidsfonds. In februari 2018 wordt de evaluatie van het leefbaarheidsfonds besproken in het college.

Verkeer en vervoer

Ook op het gebied van verkeer en vervoer is deze collegeperiode veel werk verzet. Uitgangspunt dat wij daarbij hebben gehanteerd is toekomstbestendig, maar realistisch beheren.

De herijking van het gemeentelijk verkeers- en vervoerplan als basis voor een aanpak om te komen tot een goede doorstroming van al het verkeer langs en door Heerhugowaard is gerealiseerd. Naast het reguliere beheer en onderhoud van de 286 km wegen die in onze gemeente aanwezig is en de realisatie van de doorsluiting van Heerhugowaard naar de Beverkoog met een ovonde en brug over het kanaal Alkmaar – Kolhorn zijn er twee dossiers die wij hier specifiek uit willen lichten, Middenweg Zuid en spoorondertunneling .

De **Middenweg Zuid** is van oudsher een uniek deel van Heerhugowaard. Sinds het ontstaan van de weg in de zeventiende eeuw is er weinig veranderd. Bij de planvorming hebben we rekening gehouden met het cultuurhistorische karakter van deze (polder)weg waarvan de bomen een belangrijk kenmerk zijn. Daarmee is het gelukt om één van de oudste structuren van Heerhugowaard voor de toekomst te behouden, maar tegelijkertijd te laten voldoen aan de eisen

die in de huidige tijd aan het gebruik van deze weg worden gesteld. Inmiddels is een start gemaakt met de werkzaamheden. In de zomer van 2019 is de weg klaar. Daarna zullen in het najaar nog de laatste nieuwe bomen worden aangeplant. Een ander belangrijk besluit dat deze collegeperiode is genomen is de **spoorondertunneling Zuidtangent**. In de raadsvergadering van november 2017 heeft de raad een krediet te voteren

van € 24 miljoen onder voorbehoud van een besluit van Gedeputeerde Staten om te komen tot samenwerking in knooppuntontwikkeling. Aanpak van dit knelpunt is nodig vanuit een verkeerskundig en ruimtelijk vraagstuk. Met dit besluit worden de kruispunten Zuidtangent en de openbare ruimte van het Stationsgebied aangepakt waarmee de doorstroming, verblijfskwaliteit en veiligheid zal worden verbeterd en de

gewenste identiteit van een stationspark aan de Zaancorridor wordt gerealiseerd.

Duurzaamheid

Na de ontwikkeling en realisatie van Stad van de Zon, waarvan de start lag in 2004 en de laatste werkzaamheden begin 2016 zijn afgerond heeft de gemeente niet stil gezeten als het gaat om duurzame ontwikkeling binnen de gemeente. Heerhugowaard staat

nationaal en internationaal bekend om zijn hoge, doch realistische ambities als het gaat om duurzaamheid. In het collegeprogramma 2014 - 2018 hebben wij de wens uitgesproken om de visie op duurzaamheid te verbreden, waarbij alle beleidsterreinen worden betrokken en het people, planet purpose principe wordt gehanteerd. Duurzame ontwikkeling betekent daarmee integraal vooruitgang boeken op zowel sociaal, fysiek als economisch terrein, waarbij een gezonde balans en een stevige verbindingen tussen de domeinen wordt nagestreefd. Resultaat is de Strategie duurzame ontwikkeling 2016 - 2019. De eerder geformuleerde ambitie “energieneutraal 2030” is één van de doelstellingen die binnen de verbreding die in de strategie is vastgelegd past.

Faciliteren en verbinden is ook hier het uitgangspunt dat we hebben gehanteerd. Trots zijn we op een aantal resultaten die we deze collegeperiode hebben bereikt en hier nog eens uitlichten:

- Nederland staat aan het begin van een energietransitie. Landelijk is het besluit genomen dat in 2050 de warmtevoorziening niet meer via het gasnet plaatsvindt. Heerhugowaard heeft een ambitieuzere doelstelling op

dit gebied; namelijk energieneutraliteit in 2030. De afgelopen tijd hebben er veel initiatieven op dit gebied plaatsgevonden. Zo worden er verschillende “Nul-op-de-meter woningen” gerealiseerd in nieuwbouwprojecten. Bij deze woningen is het netto-energie verbruik van de woningen tot 0 gereduceerd door gebruik van energiebesparende en energieopwekkende voorzieningen. In het verlengde daarvan heeft de gemeente uitgesproken dat nieuwbouwprojecten niet meer op aardgas aangesloten mogen worden. Niet alleen in de nieuwbouw worden stappen gezet, maar ook in de bestaande bouw. Zo heeft Woonwaard al **bijna 300 woningen uit de jaren 60 gerenoveerd tot “Nul-op-de-meter woningen”**.

- Daarbij is het **Waerdse Energie Circuit** in Heerhugowaard actief. Een initiatief dat bedrijven op de Zandhorst en De Vaandel aan elkaar verbindt om **restwarmte en -koude uit te wisselen**.

- Ook HVC heeft zich de afgelopen tijd als belangrijke partner gepositioneerd in het vormgeven van de energietransitie. Mede door een gemeentelijk garantstelling wordt het warmtenet van HVC zal vanuit Alkmaar richting het Altongebied aangelegd worden waarmee kansen

worden gecreëerd voor de verduurzaming van woningen, gebouwen en ondernemingen in de nabijheid van het tracé en het Altongebied.

- Om regie te houden op alle ontwikkelingen in Heerhugowaard, heeft de gemeente het Slim Energieneet Heerhugowaard opgericht. Deze intentie tot samenwerking verbindt alle belangrijke stakeholders die zich in de gemeente bezighouden met de energietransitie. Door goede scores op het gebied van gemeentelijke ambitie, windenergie, zonnestroom en gas- en elektriciteitsgebruik is in 2017 gebleken dat Heerhugowaard het beste in Nederland op weg is om de energietransitie vorm te geven.

Vastgoed/ Onderwijshuisvesting

De gemeente beschikt over een areaal aan vastgoed. Al in de vorige collegeperiode is bevestigd dat het aanhouden van vastgoed geen primaire overheidstaak is. Vastgoed dat in bezit is van de gemeente, maar haar functie heeft verloren wordt om die reden dan ook afgestoten. We faciliteren liever in activiteiten dan in stenen. Prioriteit is gegeven aan maximale efficiënte en effectieve benutting van het gemeentelijk vastgoed.

Een belangrijk besluit deze collegeperiode is de **nieuwbouw** van het **Huygenscollege**. Met het nemen van dit besluit is een lang gekoesterde wens in vervulling gegaan om het functioneel en technisch verouderde gebouw te vervangen. De verwachte oplevering is in april 2019.

Ook hebben we deze collegeperiode ingezet op de **doordecentralisatie** van **onderwijshuisvesting**. Een voorbeeld daarvan is schoolgebouw Focus (Umbriellaan 1-3) dat is overgedragen aan SOVON.

Helaas is het nog niet gelukt om te komen tot een overeenkomst voor de bouw van een expertisecentrum Heliomare/ Aloysius. Belangrijk probleem is dat de beschikbare middelen voor onderwijshuisvesting, mede als gevolg van de motie Haersma Buma, te kort schieten om een sober en doelmatig onderwijsgebouw te realiseren. Samen met de partners proberen wij nog steeds tot een oplossing te komen.

Het gemeentehuis is omgevormd tot **Huis van Heerhugowaard**. Nadat eerst in 2015 de GGD en het sociaalplein hun intrek hebben genomen en de bibliotheek op de begane grond een ander aanzien heeft gekregen zijn daarna in verschillende

fasen de raadzaal, foyer, balies bij burgerzaken onder handen genomen. Het eindresultaat is dat het gemeentehuis is omgevormd tot een multifunctioneel publiek gebouw waar mensen elkaar ook kunnen ontmoeten.

Ook is inzet gepleegd op het **verduurzamen** van het **gemeentelijk vastgoed**. Zo zijn er zonnepanelen geplaatst op brandweerkazerne en gemeentehuis. Ook in 2018 wordt nog weer ingezet op verdere verduurzaming. Het vergroenen van de gevel van het Huis van Heerhugowaard en het verduurzamen van de sportaccommodaties zijn daar voorbeelden van.

Andere zaken die deze raadsperiode hebben gespeeld zijn:

- Aanbouw Waardergolf en therapiebad (voorbereidend)
- Realisatie school en sportgebouw de Draai
- Realisatie uitvaartfaciliteit Krusemanlaan
- Haven Broekhorn
- Verkoop snippergroen

Economie

In 2015 heeft de raad het **strategisch kader economisch domein** vastgesteld. In dit kader zijn de richting, visie en rollen weergegeven op basis waarvan de gemeentelijke inzet en investeringen beter kunnen worden afgewogen. Doel is een gezonde economische positie van Heerhugowaard, regio Alkmaar en Noord-Holland Noord. Het strategisch kader is vastgelegd in een uitvoeringsprogramma waarin een 13-tal speerpunten is benoemd. Een evaluatie over alle projecten is recent aangeboden aan de gemeenteraad.

Vanaf 2012 heeft de gemeente een faciliterende rol in de opwaardering van het glastuinbouwconcentratiegebied **Alton**. Dit heeft geleid tot vaststellen van een gebiedsvisie met een uitvoeringsprogramma. Geconstateerd kan worden dat glastuinbouw weer in de lift zit en Alton op de kaart staat. Daar zijn we trots op!

Dat laat zich zien door het aantal nieuwe bedrijven dat zich heeft gevestigd op Alton en de uitbreidingen van bestaande bedrijven. Daarnaast wordt er door ondernemers fors geïnvesteerd in duurzaamheidsprojecten zoals bijvoorbeeld CO² en bodemenergie. Gemeente, HVC en de opgerichte ondernemersvereniging OVAL werken samen om de aanleg van een warmtenet richting Alton mogelijk te maken. Daarbij wordt gekeken of gelijktijdig ook een CO² netwerk, glasvezel en regulier onderhoud gecombineerd kan worden. Zo gaan we ook duurzaam om met de (onder) grond en geld.

Het Stadshart en centrumwaard bieden inwoners een mix aan winkels, voorzieningen en dienstverlenende bedrijven. De ontwikkelingen in de detailhandel zijn aanleiding om tot een regionale detailhandelsvisie te komen. Om Middenwaard een aantrekkelijk winkelcentrum te laten zijn en de levendigheid in het Stadshart te behouden zijn eind 2015 gesprekken gestart om de **parkeertarieven** in het Stadshart te **verlagen** met als doel het aantrekkelijker te maken langer in het Stadshart te verblijven (overgang van “run” naar “fun”). Per 1 september is het maximale dagtarief verlaagd naar € 2. Ook heeft Heerhugowaard een

accountmanager die zorgt voor een uitbreiding van het netwerk van ondernemers bijvoorbeeld in de vorm van ontbijtsessies voor nieuwe ondernemers en waardoor korte lijnen tussen bedrijven en overheid zijn gecreëerd. Ook zijn er mogelijkheden voor snel internet in Heerhugowaard mogelijk gemaakt. Een overeenkomst daartoe is getekend en zodra 35% van de inwoners een abonnement heeft afgesloten zal worden gestart met de aanleg van een glasvezelnet.

In regionaal verband wordt de economische samenwerking op Noord-Holland Noord niveau voortgezet en het Ontwikkelingsbedrijf NHN is als regionaal uitvoeringsinstrument hiervoor ingezet. Dit zal onder andere moeten leiden tot extra autonome groei van arbeidsplaatsen en meer nieuwe vestigingen van bedrijven.

Met de gemeenten van Regio Alkmaar is een convenant over de werklocaties in onze regio afgesloten en aan de hand van de visie “regio Alkmaar – Parel aan Zee” is de uitvoering van toeristisch beleid regionaal opgepakt. Daarmee wordt gevolg gegeven aan de vastgestelde regionale economische visie 2026 en de daarbij behorende regionale uitvoeringsagenda.

Een mix aan winkels, voorzieningen en dienstverlenende bedrijven.

Andere zaken die deze raadsperiode hebben gespeeld zijn

- Palm Beach (voorheen De Waardse tempel) is weer in bedrijf

Sociaal domein

Binnen het sociaal domein heeft de gemeente er sinds 1 januari 2015 taken bijgekregen op het gebied van zorg en ondersteuning aan inwoners. Per die datum zijn wet maatschappelijke ondersteuning 2015, participatiewet en de jeugdhulp overgeheveld naar de gemeente. Onder het sociaal domein vallen echter ook alle aanverwante zaken. Met de invoering zijn taken die voorheen in afzonderlijke beleidsvelden werden opgepakt, zoals leerplicht, passend onderwijs, bijstand, schuldhulpverlening, maar ook jeugdgezondheidszorg, met elkaar in verbinding gebracht met als doel om inwoners sneller en beter te helpen bij de zorg en ondersteunings-vragen en mensen zoveel mogelijk mee kunnen doen in de maatschappij en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. In Heerhugowaard wordt gewerkt vanuit vier pijlers: WMO, jeugd en onderwijs, participatie en samenlevingszaken.

De decentralisatie van de taken was en is een flinke opgave. Al snel hebben

we ingezien dat de slagingskans groter werd door inzet op integraliteit en ontschotting. Er is veel energie gestoken in de verbinding met de regio, in de bedrijfsvoering en in het verkrijgen van inzicht in onze cliënten. En er is vrijwel meteen begonnen met een verbetering van de werkprocessen en het zoeken naar innovatie. In de kadernota Sociaal domein zijn de strategische doelen vastgelegd. De ingeslagen weg van kanteling is voortgezet. Een terechte conclusie is dat de overgang van de voormalige taken van het Rijk naar gemeente zonder noemenswaardige ongelukken is gebeurd.

Met de komst van het **Sociaalplein** is er ruimte voor inwoners en organisaties om vragen te stellen opvoeden en opgroeien en zorg en ondersteuning. Zij kunnen bij het loket zowel fysiek als digitaal terecht. Belangrijke kernpartners zijn MET-welzijn, wijkverpleegkundigen en HalteWerk. Zij zorgen voor de verbinding van de buurt met de inwoners.

Wij zijn ons ervan bewust dat samenwerking in **netwerkstructuren** waarin organisaties, instellingen en vrijwilligers met de inwoners moeten samenwerken en zetten daarop in. Voor inwoners die anders niet mee kunnen

doen in de samenleving zijn individuele maatwerkvoorzieningen beschikbaar. Uit de onderzoeken die we doen blijkt dat er **goede zorg** wordt verleend met veel ruimte voor maatwerk. In deze collegeperiode hebben we ervoor gezorgd dat de basis op orde is. We werken nu aan verbetering van de integratie van de ketenpartners.

WMO

Voor het ondersteunen van inwoners met een verstandelijke, lichamelijke, somatische, psychogeriatrische, psychische, psychosociale of zintuiglijke beperking maken we veelal gebruik van dagbesteding met als doel de mantelzorgers te ontlasten, eenzaamheid te voorkomen en participatie te bevorderen. Daarnaast worden inwoners ondersteund in de eigen woonomgeving. Dit kan zijn in de vorm van begeleiding, maar ook de in vorm van hulpmiddelen of thuisondersteuning. Ondanks een toename van het % ouderen (70 plus) in Heerhugowaard zien we deze collegeperiode een afname van de maatwerkvoorziening hulp in de huishouding. Dat geldt ook voor het taxivervoer wat een gevolg is van het succes van de Hugohopper. Ondanks de **successen** binnen de **WMO**

zien we als aandachtspunt voor de volgende collegeperiode de gevolgen van de vergrijzing op het (toekomstig) gebruik van de WMO voorzieningen op middellange en lange termijn. Vanwege het vermoeden dat ook in Heerhugowaard verborgen eenzaamheid bestaat onder ouderen in Heerhugowaard hebben we dat onderzocht. Waar nodig zijn voor en met inwoners nieuwe netwerken gecreëerd. Een voorbeeld daar van zijn de wandelgroepen

Jeugdhulp/ jeugdbeleid

Iedereen zal het met ons eens zijn dat alle kinderen het recht hebben om gezond en veilig op te groeien en zich te ontwikkelen tot inwoners die naar vermogen volwaardig participeren in onze samenleving. En hoewel ouders ofwel verzorgers hebben hierin de belangrijkste taak hebben, hebben wij als gemeente hierin ook een verantwoordelijkheid, zeker wanneer extra zorg en ondersteuning of zelfs bescherming van kinderen nodig is. Sinds de overheveling van de taken van de jeugdzorg naar de gemeente heeft een belangrijke **transformatie** plaatsgevonden: **de jeugdhulp** is geborgd en de bijbehorende kosten zijn in beeld. De voorziene tekorten in de jeugdzorg plaatsten ons voor een flinke uitdaging,

Sinds de overheveling van de taken van de jeugdzorg naar de gemeente heeft een belangrijke transformatie plaatsgevonden: de jeugdhulp is geborgd en de bijbehorende kosten zijn in beeld.

omdat we vonden en vinden) dat de extra gelden die in de jeugdhulp nodig zijn niet ten koste mogen gaan van de overige zorg. Er is extra expertise ingezet om de problemen binnen het dossier jeugdhulp in kaart te brengen en zoveel als mogelijk op te lossen. En hoewel we enerzijds een toename zien van het aantal cliënten jeugdhulp zien we anderzijds een afname van de zorgzwaarte.

Deze resultaten zijn bereikt als gevolg van de maatregelen die we begin 2017 hebben ingezet en die we noodzakelijk achten na het eerste jaar jeugdhulp te hebben ervaren. En hoewel het financieel perspectief tot en met 2019 nog niet sluitend is geloven wij dat de ingezette maatregelen en taakstelling hun effect zullen hebben en vanaf 2020 sprake zal zijn van een financieel gezonde uitvoering. De aanstaande evaluatie van de jeugdwet en de wijziging van het woonplaatsbeginsel zullen daarin hun weerslag vinden.

Hoewel passend onderwijs primair de verantwoordelijkheid is van het onderwijs raakt het ons ook. We plegen afstemming met relevante beleidsterreinen, waaronder WMO, jeugdzorg en onderwijshuisvesting om aan onze verantwoordelijkheid zo goed mogelijk invulling te geven.

Sociale zaken, Participatie

Participatie betekent dat iedereen mee kan doen. Maar ook dat er altijd een vangnetfunctie zal blijven bestaan voor wie dat nodig heeft.

Voor een zorgvuldige en effectieve uitvoering van de Participatiewet zijn de sociale diensten van Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk per 1 januari 2016 samengegaan. Lokale toegang tot de dienstverlening is nog steeds mogelijk.

HalteWerk is verantwoordelijk voor de uitvoer van de BUIG, re-integratie, leerwerkbedrijf en beschut werken. Er is sprake van één participatiebedrijf. De opstart van HalteWerk is niet geheel zonder problemen verlopen, echter deze opstart-problemen zijn (grotendeels) overwonnen en we zijn trots op die zaken die we verder op het terrein van participatie hebben neergezet: een nieuw, socialer minimabeleid, vernieuwing van de Huygenpas, meer geld voor kinderen en jeugdigen (Klijnsma gelden) en een nieuw beleid voor de aanpak van schuldhulpverlening. In het nieuwe beleidskader ligt meer de nadruk op preventie en vroegsignalering. Daarnaast hebben we succesvol gewerkt aan een innovatieve aanpak om mensen uit de bijstand naar werk te begeleiden. Andere resultaten die we hebben bereikt zijn de aansluiting bij

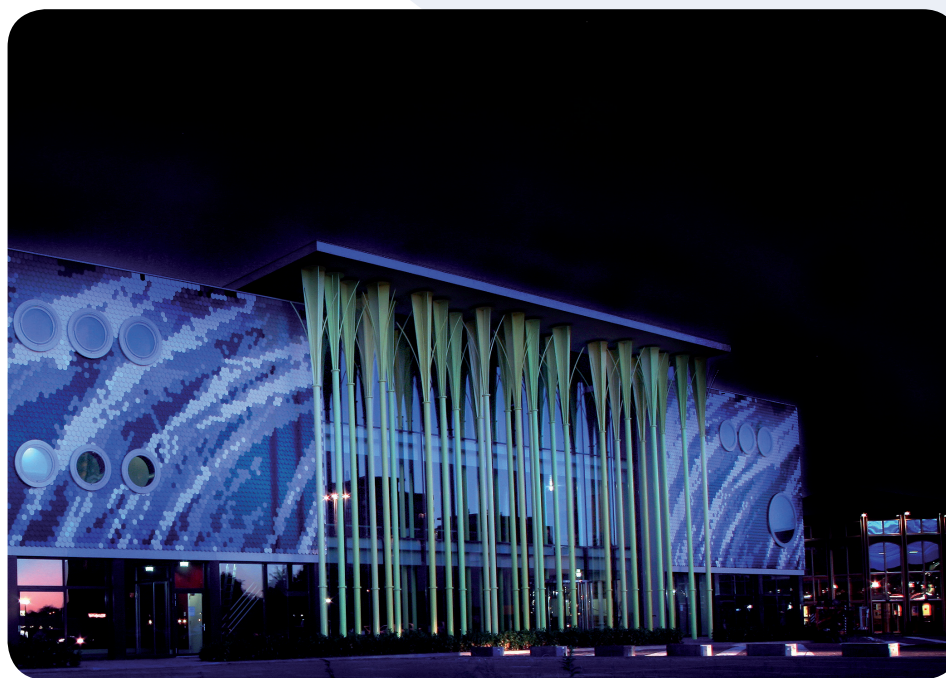
het werkgeversservicepunt NHN, het jongerenloket (waar kwetsbare jongeren naar werk worden begeleid) en het 200 banenplan in samenwerking met Provincie Noord Holland en Parlan.

Per 1 januari 2015 is de instroom via de WSW beëindigd. Voor de sociale werkvoorziening is aansluiting gezocht bij het beschut werken. De uitvoering hiervan ligt bij het uitvoeringsbedrijf 'WNK Bedrijven'. Er heeft binnen WNK

een transitie plaatsgevonden waardoor er geen gemeentelijke bijdrage meer wordt verstrekt.

Kunst en cultuur

Deze collegeperiode is gekeken hoe het Poldermuseum weer een aantrekkelijke trekpleister voor Heerhugowaard kon worden waarbij ook de presentatie van de cultuurhistorische geschiedenis voor Heerhugowaard behouden bleef. Samen

met het bestuur is gekeken naar de mogelijkheden voor functieverbreiding. Het pand heeft daarin een belangrijke functie. Een krediet is gevoteerd om het Poldermuseum te verbouwen en daarmee de functieverbreiding mogelijk te maken. Tijdens de verbouwing die tot april 2018 zal duren is er een pop-up museum gerealiseerd in Middenwaard. Door het verstrekken van subsidies aan o.a. de bibliotheek en theater Cool zijn deze belangrijke voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur voor iedere inwoner van Heerhugowaard, maar ook voor de directe omgeving beschikbaar. Bij al onze activiteiten hebben we nadrukkelijk de verbinding met het sociaal domein gelegd. Met hun activiteiten aanbod sluiten zij aan bij de behoeften die door het Sociaalplein worden gesignaleerd.

Sport, spelen en recreatie

Om te komen tot een beter beheer van de sportaccommodaties en daarbij efficiency, uniformiteit, toegankelijkheid en klantvriendelijkheid te realiseren hebben wij in eind 2015 de sport NV opgericht. De regie over de sportaccommodaties is daarbij bij de gemeente gebleven, maar het is in handen gegeven van een professionele organisatie die zorgt voor een optimaal gebruik van de sportinfrastructuur.

Laagdrempelig waardoor meer inwoners gaan sporten en bewegen en de verenigingen beter bediend kunnen worden vanuit één aanspreekpunt. In de praktijk blijkt het concept te werken. Ook is sprake van een sociaal rendement. Het is prettig om te constateren dat uit de gezondheidsmonitor Volwassenen van GGD, RIVM blijkt dat sinds 2012 het percentage inwoners dat voldoende beweegt met 3,2% is toegenomen tot 66,1%. Het sportaanbod krijgt meer aandacht in samenwerking met de sportaanbieders en andere partijen in het sociaal domein. De aanleg van een extra korfbalveld, de realisatie van de sporthal in de Draai en het therapiebad bij de Waardergolf dragen bij aan bij Heerhugowaard passende en duurzame sportinfrastructuur.

Net als bij kunst en cultuur is ook bij sport, spelen en recreatie de verbinding met andere partijen, zoals het onderwijs, beter gelegd waardoor investeringen van nu op latere leeftijd hun vruchten gaan afwerpen.

Deze collegeperiode is ook een besluit genomen over de herinrichting kinderboerderij de Bongelaar/Hertenkamp en is een nieuwe locatie gevonden voor de volkstuinten. Met de

besluitvorming hierover is aan deze dossiers een nieuwe impuls gegeven.

Andere zaken die deze raadsperiode binnen de beleidsterreinen vallend onder het sociaal domein hebben gespeeld zijn:

- Uittreding van Provincie Noord Holland uit Recreatieschap Geestmerambacht
- Aanbesteding welzijnsdiensten
- Opening van het asielzoekerscentrum in de voormalige Westlinge gevangenis september 2015
- Besluit Heerhugowaard “regenboogstad”, homo’s, lesbiennes, transgenders en biseksuelen moeten zich in alle gemeenschappen veilig en gelijk kunnen voelen.
- Aanpassing leerlingenvervoer.
- Doorstart voorzieningencentrum Mediaan
- Opening huisartsencentrum Centrumwaard – van Hellemondstraat
- Herhuisvesting Stichting Philadelphia Zorg woonlocatie Tamarixplantsoen
- Inrichting woonservice zone Hugo Waard

Woonbeleid

Ten behoeve van de aanpak van het woondossier is deze collegeperiode de taskforce wonen in het leven geroepen.

Deze taskforce heeft als opdracht om met de uitdagingen op het woondossier, zoals demografische ontwikkeling, langer thuis wonen, veranderingen in de zorg, veranderingen in financieringsregels, aanpassing van de Woningwet en de invoering van de omgevingswet, aan de slag te gaan. Kernwaarden daarbij zijn toekomstbestendige bouw en duurzame innovatie met een gezonde balans tussen goedkope en duurere woningen. De **woonvisie** 2018 - 2050 zijn onze ambities op het gebied van wonen vastgelegd. Wij vinden het belangrijk dat in de woonvisie ook de wensen van onze inwoners een plek hebben gekregen en daarmee onze inwoners regie hebben gegeven in de ontwikkeling van hun eigen woonomgeving. In vervolg hierop hebben wij ook een start gemaakt met de omgevingsvisie. In deze visie worden de ontwikkelingen die wij in onze omgeving en onze strategische visie daarop vastgelegd.

Vooruitlopend op de feitelijke invoering van de omgevingswet in 2021 heeft deze collegeperiode een transformatie plaatsgevonden van een “kan niet” houding naar “kan wel” houding. We proberen mee te denken in de planvorming. Er is **regelrust** gecreëerd. Veel overbodige regels zijn

samengevoegd, vereenvoudigd of geschrapt. Een voorbeeld daarvan is de nota ruimtelijke kwaliteit waarin de welstandsregels zijn vereenvoudigd en meer verantwoordelijkheid is gelegd bij bewoners en bedrijven.

Om in woningbehoefte voor starters en in de vraag naar goedkopere huurwoningen te voorzien heeft deze collegeperiode een transformatie plaatsgevonden van kantoorpanden naar woningen. De focus bij deze ontwikkelingen heeft gelegen op **betaalbaar wonen**. Voorbeelden daarvan de woonstudio's 't Vierspan (Umbriellaan) en de studio's die gerealiseerd zullen gaan worden in het voormalig bedrijfspand aan de Stationsweg. Met project de Bever worden op Beveland naast de Mediamarkt 78 appartementen gerealiseerd, waarvan 15 voor statushouders.

Het besluit tot overname van de activiteiten van stichting Primeurfonds eind 2013, dat aan het begin van deze collegeperiode is geëffectueerd, is een belangrijke mijlpaal geweest in het weer op gang brengen van de mogelijkheden tot verkoop van deze woningen.

Ruimtelijke ordening, grondbeleid en omgevingsvergunningen

In ons coalitieakkoord hebben wij al benoemd dat grootschalige

gebiedsontwikkelingen niet meer aan de orde zijn, maar dat wordt ingezet op een visie waarbij de uitkomst niet meer vastomlijnd vaststaat, maar sprake is van een flexibele, open houding die de markt uitnodigt, aanjaagt en verbindt. Uitgangspunt was om de maximale kracht te halen uit de gebieden die al in ontwikkeling waren en de bestaande gebieden maximaal in hun kwaliteit zetten. Kernwaarden die daarbij zijn benoemd zijn toekomstbestendige bouw en duurzame innovatie. De Draai, Stadshart, Stationsgebied, De Vaandel, Heerhugowaard-Zuid en het Altongebied zijn de gebiedsontwikkelingen van deze collegeperiode.

De economische crisis heeft de eerste jaren van de collegeperiode de gebiedsontwikkeling in de weg gezeten. De woningmarkt zat op slot, de woningbouw stagneerde, voor bedrijventerrein was er nauwelijks belangstelling en de grondexploitaties kwamen daarmee onder grote druk te staan. Alleen al in deze collegeperiode hebben we grote (financiële) ingrepen moeten doen. Aanleiding daarvoor was o.a. ook een aanscherping van de landelijke regelgeving op het gebied van grondexploitaties. Wijzigingen die zijn doorgevoerd als gevolg van grote

financiële tegenvallers die gemeenten opliepen tijdens de economische crisis. Hoewel het soms lastig was heeft de economische crisis ook goede dingen met zich meegebracht. Stagnatie in de grondverkoop heeft ons gedwongen om over andere vormen van gebiedsontwikkeling na te denken. Resultaat hiervan is de in 2016 door de raad vastgestelde erfpachtregeling voor bedrijventerreinen en de strategie de Vaandel, waarin gekeken is naar nieuwe mogelijkheden om de Vaandel te ontwikkelen. Eén van de tijdelijke mogelijkheden die daarin is benoemd is de realisatie van zonnepaneelvelden, iets wat in 2018 op de Vaandel Noord zijn beslag zal krijgen. Gelukkig heeft het economisch tij zich verbeterd en zien we zowel op de woningbouwlocaties en (in iets mindere mate) op de bedrijvenlocaties dat er sprake is van herstel. In het convenant bedrijventerreinen zijn regionale afspraken gemaakt om het overaanbod terug te dringen en optimaal in de verwachte vraag te kunnen voorzien. Blij zijn we met het feit dat het ons deze collegeperiode is gelukt om de **grondafspraken** omtrent de **reservelocatie Stadshart** met de projectontwikkelaar te herzien. Hierdoor zullen deze locaties aan het begin van de volgende collegeperiode tot ontwikkeling komen.

Ook is afgelopen collegeperiode de **ontwikkelingsstrategie Stationsgebied** vastgesteld. Behalve de aanpak van de infrastructuur die zal worden verbeterd met de aanleg van de spoorondertunneling Zuidtangent wordt het stationsgebied aan de stadszijde ook een verblijfplaats worden, een Stationspark, waarbij het stationsgebied de entree wordt van de stad en een verbinding wordt gelegd met de zogenaamde Boulevard, strook Beveland – de Vaandel, waarvoor deze collegeperiode eveneens een strategie is vastgesteld.

Maatschappelijke veranderingen, een overmaat aan voormalige agrarische bijgebouwen, grote en deels onbebouwde kavels zijn voor bewoners en initiatiefnemers aanleiding geweest om te verkennen of er meer mogelijk is in de Heerhugowaardse linten dan de gemeentelijke regelgeving toestond. Deze collegeperiode hebben we de **visie** op de Heerhugowaardse **linten** herzien. In januari 2018 heeft de raad de strategie voor de linten “Samenwerken aan de linten” vastgesteld, een strategie waarin enerzijds het cultureel erfgoed wordt beschermd en voldoet aan de regels van de (toekomstige) omgevingswet en anderzijds een oplossingsrichting is geformuleerd voor de lopende dossiers.

Ook op het gebied van faciliterend grondbeleid zijn we druk bezig geweest. Hoewel we bij faciliterende grondbeleid niet zelf niet in bezit zijn van de kavels waarop de ontwikkeling gaat plaatsvinden blijkt dat wij ook in dit soort projecten wel degelijk een faciliterende en verbindende rol hebben kunnen spelen. Voorbeelden hiervan zijn Broekhorn, Nieuwwaard (Timpaan woningen), Poort Halfweg, Hugo Oord en Tamarixplantsoen.

Stadsbeheer

Ook op het gebied van beheer van de stad is deze collegeperiode veel werk verzet. Ook hiervoor gold het uitgangspunt toekomstbestendig, maar realistisch beheren.

Het beheer van de stad bestaat naast het beheer van de wegen ook uit het beheer van het openbaar groen en openbare verlichting. Daarnaast dragen we zorg voor de afvoer van afval- en hemelwater en afval. Het draait hierbij om de **zorg** voor het **woon- en leefklimaat** binnen de gemeente.

Wij hebben gezorgd voor strategische kader fysiek domein. Met de uitgangspunten die we in deze nota hebben vastgelegd willen we bereiken dat iedereen zich thuis en veilig voelt in Heerhugowaard, wij willen een bijdrage leveren aan de leefbaarheid van onze

mooie stad. Het recentelijk vaststellen van het grondstoffenbeleidsplan 2018 - 2021 zorgt ervoor dat er een goede basis ligt om ons doel, 150kg restafval in 2021, te realiseren.

Door slimme besluitvorming hebben we grote tariefstijgingen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing deze collegeperiode voorkomen en staan we als gemeente nog altijd op de 65e plaats (2017) in de ranglijst met gemeenten met de **laagste gemeentelijke woonlasten**.

De regionale samenwerking in de afvalwaterketen heeft hierin een positieve bijdrage gehad.

Bedrijfsvoering

Sinds 2015 is er door de transitie in het sociaal domein veel veranderd in de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente op de gebieden van zorg, ondersteuning en jeugdhulp. Gemeenten hebben nieuwe taken gekregen, die bovendien met minder middelen moeten worden uitgevoerd. Dit maakt dat er efficiënter en meer integraal gewerkt moet worden.

Belangrijk leerpunt betrof de sturing van het sociaal domein. Daar is met professionele ondersteuning een werkwijze ontwikkeld die de organisatie weer in control heeft gebracht.

In 2016 zijn er om grip te houden op de organisatie twee onderzoeken in het kader van “duurzaam presteren” gestart. Een onderzoek naar control en een onderzoek om de leer- en ontwikkelpunten van de organisatie in beeld te brengen. Uit de analyse blijkt dat er een verwevenheid is tussen de beide onderzoeken namelijk onduidelijkheid

over taken en rollen, het onvoldoende verantwoordelijkheid nemen, het ontbreken van een goed overzicht van alle taken en opdrachten en het niet schriftelijk/ via de e-mail vastleggen van afspraken. Ook komt uit beide onderzoeken naar voren dat men het in Heerhugowaard niet gewend is om elkaar aan te spreken op

houding, gedrag en resultaten. En waar uit het onderzoek 'Duurzaam Presteren' blijkt dat het leiderschap versterkt moet worden, blijkt uit het casuonderzoek dat het management en control in twee casussen niet tijdig heeft ingegrepen. Tot slot blijkt uit het onderzoek 'Duurzaam Presteren' dat medewerkers behoefte hebben aan een sparringpartner, terwijl uit het casuonderzoek blijkt dat ondersteuning in de vorm van een paar extra ogen fouten had kunnen voorkomen.

In 2017 zijn deze aandachtspunten in het kader van de organisatieontwikkeling onder aansturing van de secretaris succesvol opgepakt.

Daarnaast hebben wij met het GO een akkoord bereikt over de verlofregeling (DuurSaam op weg) en over het generatiepact.

Begin 2018 heeft in het teken gestaan van de besluitvorming over de ambtelijke fusie met Langedijk. Hoewel we op onderdelen al langer samenwerken onderzoeken we de komende periode de uitgangssituatie, de gewenste vorm en de incidentele financiële effecten van een ambtelijke fusie-organisatie met Langedijk.

Ook hebben we geconstateerd dat professionaliseren van het ambtenarenapparaat nodig is om ook in

de toekomst in te kunnen blijven spelen op alle ontwikkelingen die op ons af blijven komen.

De veranderingen vragen om andere functies maar ook om een (ver)ander(end) type medewerker. Behalve het invullen van vacatures met de campagne #jouwruijnt heeft de gemeentesecretaris van ons de opdracht gekregen om met organisatieontwikkeling en talentontwikkeling aan de slag te gaan.

Als gevolg van onderzoeken naar mogelijke ICT-samenwerking in de afgelopen jaren zijn noodzakelijke vervangingswerkzaamheden voor onderdelen van de ICT-apparatuur langere tijd uitgesteld respectievelijk getemporeerd. De aanschaf van een nieuwe ICT bodemplaat is echter noodzakelijk om de **dienstverlening** aan de inwoners in technische zin te blijven **borgen**. Recent hebben wij het besluit genomen tot aanbesteding, implementatie en migratie van softwarepakketten. De planning is dat eind 2018/ begin 2019 het werk afgerond zal zijn. Ook in het kantoorconcept zijn aanpassingen doorgevoerd. Na de intrede van het flexwerken 10 jaar geleden wordt nu onderzocht op welke wijze gewerkt kan worden op een zodanige

wijze die past bij de huidige tijd. Eén van de vleugels is daartoe aangepast. Tijd- en plaats onafhankelijk werken zijn inmiddels gemeengoed geworden.

Behalve in Heerhugowaard hebben we ook binnen de regio Alkmaar gewerkt aan verbinding tussen het fysiek, sociaal en economisch domein. In het regiobeeld 2025 dat door de 8 gemeenteraden is de strategie hiertoe vastgelegd. Invulling hiervan vindt zijn plek in de jaarplannen. In de portefeuillehouders overleggen regio Alkmaar (PORA) hebben we deze verbinding verder verstevigd.

Gemeentefinanciën

Op het gebied van de financiën is deze raadsperiode een sluitend perspectief het uitgangspunt geweest. Daarbij zijn keuzes gemaakt: kantelen en loslaten, oud voor nieuw en het herijken van het weerstandsratio. Na de economische dip in 2009 en 2012 - 2013 kan worden geconstateerd dat sinds 2016 de economische crisis voorbij is. De bezuinigingstaakstelling waar als gemeente aan het begin van deze raadsperiode werd geconfronteerd, groot bijna € 11 miljoen, is in de begroting opgevangen **zonder extra OZB verhoging**. Deze taakstelling was het gevolg van het snijden van budgetten op rijksniveau. De

motie Haersma Buma en de kortingen op de algemene uitkering hebben daarnaast grote impact gehad op de beschikbare financiën. Ook in de grondexploitaties hebben we daarnaast continu vinger aan de pols gehouden.

Krapte in de beschikbare middelen heeft er echter toe bijgedragen dat met incidentele middelen **structurele oplossingen** gevonden. Voorbeelden daarvan zijn het behoud van de handbal en sporthal Noorderend in de Noord en de sportroutes in de wijken. Het is mooi dat op deze wijze voorzieningen voor de gemeente behouden zijn gebleven.

Aandachtspunt voor de volgende collegeperiode blijft de ontwikkeling van de budgetten sociaal domein. In 2017 zijn maatregelen ingezet om de uitgaven binnen de daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de hulp. In hoeverre deze maatregelen voldoende zijn zal moeten blijken. We realiseren ons daarbij dat de ontwikkeling van de budgetten afhankelijk is van de besluiten die dit kabinet (nog) gaat nemen.

Epiloog

Gedurende deze collegeperiode is de rol van de overheid veranderd, dit is merkbaar aan de toenemende afhankelijkheid van stake-holders. Het rechtstreeks besturen is in die gevallen niet meer een passende vorm. Alliantie-management wordt belangrijker en dit heeft gevolgen voor de planbaarheid, maakbaarheid en vraagt van alle betrokkenen een andere expertise.

Een ander belangrijk leerpunt betreft het stroomlijnen van de bestuurlijke agenda, de vertaling vanuit het collegeprogramma naar de begroting en het inplannen van een tussentijdse evaluatie.

De ontwikkelingen en onze ambities vereisten dat we continu hebben moeten kijken of de rol en inzet die we pleegden gelijk moest blijven of moest veranderen, zowel voor de wettelijke en reguliere taken als in de realisatie van onze ambities. Er is veel gelukt, ondanks een soms minimale ambtelijke bezetting. Een leerpunt is dat de extra taken niet of onvoldoende aan het bestuur worden voorgelegd om te komen tot keuzes m.b.t. de prioritering.

Heerhugowaard
Stad van kansen

Parelhof 1 | Postbus 390 | 1700 AJ Heerhugowaard | Telefoon: 14072 | Internet: www.heerhugowaard.nl